

Ճախում էին Այվազովսկի

Հ'ա միտան Ղորղանեանը Թագե-
ստանին լանձնարարաց, որ նա համ-
դի վկային համակնեղ զորանալու
վկայն ցուում է, որ Բէգլարեանը վախ-
ձանում է, և չէ կարող վկայել իւր
խոսքերը ճշմարտութեան վկայն Թա-
գեթեանցին իւր անը չէ լինումները
Այդ առթիւ Թագեթեանը վկային
լանդինման պատասխանեց, որ ինքը ոչ
միայն եղել է նրա տանը, այլև ընթ-
երէ է և գեղեցիկ է:

Վիւստանի լուստովանում է, որ
իրաւ Թագեթեանը ընթերցել է իւր մօտ,
բայց գեղեցիկ է ոչ իրեն մօտ, այլ իւր
եղբոր մօտ:

Մեզոք—Պարսկաստանը իւր
գաւ հանգուցեալ Բէգլարեանին ցուց-
մանքը, Կատարեանը թոյլ է տալիս
կարգաւ, որից երևում է, որ Բէգլա-
րեանը իսկապէս ձանապարհորդում էր
Թագեթեանին հետ, բայց վերջինս ո-
չինչ չէ ասել նրան, որ ինքը Ղորղա-
նեանի գործակատարն է և չէ լինելու
նրան ծանօթացնել Կատանեանին հետ:

Այնուհետև կարգաւորեցան սկզբնա-
կան քննութեան տուած Թագեթեանին
ցուցմունքները և նրա նամակները:
Այս ընթերցումը շարունակուեց առա-
ջուհան նիստի մինչև վերջը և երե-
կոյան նիստն էլ ամբողջապէս նուե-
րուցուեց զրաւ: Իւրաքանչիւր ցուց-
մունքի և նամակի կարգաւորութեան
նախ վկայն արտաքին իւր քաջատու-
թիւնները արտօնողով, քաղաքացիա-
կան հաւատարմագրի և պաշտպան-
ների հայրենի: Նիստը, որը վերջապա-
կեց իրեն 11 ժամին, նախագահը
ընդհատեց լայտարարեց, մինչև հե-
տեան օրը՝ առաւօտեան 9½ ժամը:
(Կը շարունակուի)

ԹԱԳԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԻԳՒԻՐ 27 մայիս:—Նոր-Բայազէզից
մինչև նրան և այնտեղից մինչև Իգ-
դիր ձանապարհորդեցինք յորդ անձրևի
տակ, ձանապարհին ամեն ինչ առատ և
արժան է, բայց Իգդիրում ընդհակա-
ռակը: Այնտեղին համար այս տեղ եր-
կար մնալը շատ թանգ է նստում:
Հոտային է վտանգաւոր է, որովհետև
սահմանադրեց այն կողմ դէպի Բա-
յազէզ, վաճ տանող ձանապարհին
ստեղ պատահած առաւելութիւնները
աչի և ստաւաթի տակ են ձգել ամեն-
քին: Իգդիրից այն կողմը ձանապար-
հորդը էլ չէ տեսնում և լսում ոչ պո-
տային կառքիքի գողտալը, ոչ կայա-
քան, ոչ պահակաւորներ և ոչ էլ խը-
ճուղի կամ այլ կանոնաւոր ձանա-
պարհորդութիւնից (սահմանադրու-
նուսաց ի թրքաց) այն կողմը տա-
րածութիւնը նոր գողութեան մէջ է օր
եղել է Նոր օրերուստ: Մի ամիս ա-
ռաջ մօտ 50—60 հայրը և ասորիներ
վաճ գնալու ժամանակ, Չիւանի ձո-
րեում ձիւնի կոյտերի տակ են մնում,
որոնցից միմ մասը շնապառու և ճը-
ղուած մնում են տեղն ու տեղը և քե-
մասը մեռելային դուրսեան մէջ դուրս
են հանում կոյտերի տակից: Առ-
գակապէս Համզոն Գաղթեցունեացա-
ւորում (Արձէշում) էլն սխել է իւր
բնակարանները: ձանապարհորդները նրա
աչից ձանապարհորդել դժուարանում
են: Դեռ թրքաց կառավարութիւնը
այդ առաւելին չէ պատժել:

Միայն Համզոն, չէ ձանապարհորդ-
ներին ստորալինեցողը: Կազմեցիւ
պարսկներն էլ անցնելով թրքաց հո-
ղը, ոչ տակաւ անցորդներ կողպալու
են, և սպանել են անորոշ քանակ:
Իւրաքանչիւր իրանց գլխաւոր փաշայանը
խանգաղէ տնօրինութեան թողնելով,
Իգդիրում հետաքրքրել օչինչ չկայ:
Մուսու մուս, փողոցները քուրաւ

գարշահոտութիւնը անցորդին զորանք
է պատճառում: Գրեթէ լուսաւորել
տեսին և կերակել օրերը եկեղեցում ոչ
հանգիստեալ տեսակաւարութիւն և
ոչ պատարագ կար: Ժողովրդից շատ տը-
խուր գանգաւորներ էին լսվում քահա-
նայից վերաբերութեամբ:

Կան այստեղ և բաւական թիւով ըն-
թերցաւոր երկրաստորդներ:

Տեղացիները ընտանեկան սովորու-
թիւնները, վարք ու բարքը և քաղ-
քաւոր նորն են, ինչ որ իրանց հին
հայրենիքում Մալմաստում: մեծ մասը
ստորակական ձեւերով և տարազներով
Գաղթականութեան դառնութիւննե-
րը սրանք էլ ձաղակեցին առաջին
ուսուպարսկական ստորադններին ժա-
մանակ թողնելով Պարսկահայք գա-
ւառի արդաւանդ դաշտն ու այգեստան-
ները, արձակ և լայն արօտատեղերը,
անցել են և քնակուել են այս տեղ:

Այս հինգաղթականութեան վրայ
հետզհետէ աւելանալիս են եղել և
նորերը: Բացի այս ու այն կողմից ե-
կանները կան նա ևս մօտ 25 տուն
հին-Բայազէզից գաղթականներ, 1877
առաւելուք, պատերազմի ժամանա-
կից բոլորն էլ խղճուել և թշուառ դը-
րութեան մէջ: Նոր են լիմացել իրանց
սխալը, բայց էլ ձար չկար, ետ դառ-
նալու համար ամաշում են:

Համզո:

ԱՄԱՔԱՐԱՐ. 8 լուսին:—Անցիւ
մայիսի 17-ին երկիրիսան պահում քա-
ղաքում շարադրողներից սպանուեց
մի երիտաւարը կոչակար, որի դիա-
կը հետեւի օր գտնուեցաւ քաղա-
քից ոչ այնքան հեռու վաղող Թա-
գաւական գետի ափում: Բռնել գնեա-
լութիւնը երեսը, որ նախ քարով և ապա
մի քանի դանակի հարուածներով վի-
րաւորելուց լիտոյ, վերջապէս մեռել է
նա: Կառավարութեան խիստ միջոց-
ները, որպէս ոճրագործութեան մաս-
նակից յայտնուեցան սպանուածի գո-
րանքը մի այլի կին և նրա աշակերտ
կոչակար պատանին, ուստի և անյա-
պաղ ձերբակալուեցան երկուսն էլ: Մի
քանի օրից մեղադրուած գորանը
բանտից դուրս եկաւ ըստ օրենսդրա-
նիկի ապահովութիւն վճարելով 1000
լուր: Բայց չը կարողանալով եղեւ-
նագործութեան մասնակից լինելու և
բանտարկութեան անպատել անուր
տանել, հենց նոր իսկ բանտից
գուրս ելած օրը անձնասպանութեան
փորձ է անում փողին դաշտին հա-
րուած տալով: Բարեբաղդաւոր, դա-
շտից ոչ այնքան խորը գնալով, նա
վաղահաս մահի չենթարկուեց, բռնել
առաւելածը դեռ փրկութեան յոյս էլ
կար, բայց կինը վճառած լինելով
այլ ևս չը լինէր աշխարհէս վերայ,
բացարձակ յայտնում է, որ այն-
քան անպատելութիւնից լիտոյ այլ
ևս չի կամենում ապրել, և թէ
որքան ապրելու համար միջոցներ
ձեռք առնեն, այնուամենայնիւ մեռ-
նելու է, զոնէ դիտմամբ քաղաք
մնալով: Անձնասպանութեան փորձն
հետեւեալ օրը, նա իւր փորի վերայ
ստացած վէրքը, որը բռնելը ամենայն
հազատարութեամբ կարելու լազողու-
թիւնն էր ունեցել, մատնեղով պատա-
ռելով և աղպիսով ինքն իրան բաւա-
կան չարաբուրուց մեռաւ:

Ախալքաւաքում այս տարի բաւա-
կան յաճախ տեղացող անձրևներից
կարելի է լուսաւ հունձի առատու-
թիւն:

Այստեղ միջոցների գնը բաւական
էժան է ցորենը պուրը ծախվում է
55 կուր, գարին 30 կուր, հաւելթը
10 հատը 5 կուր, իւղը պուրը 8 և,
ոչխարի պանիրը 1 և 60 կուր, կովի
և ոչխարի միջը փուրը 6 կուր:

Առևտուրը այս տարի թէպէտ ոչ
այնքան լաւ է, բայց համեմատելով
իւր միջակայ քաղաքների հետ, այս-
տեղ էլ լաւ է:

Ձինուրական մանեղրան ինչպէս ըն-
տամ ենք, Ախալքաւաքում է լինելու
այս տարի: այս մասին քաղաքի քնա-
կեները անհանգիստ են:

Հակ—Հասուն:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՈՂԱՆԻՍ.—Մաքրելի «Gazet. Off.»-ի
մէջ պաշտօնապէս յայտարարվում է
Վալենցիա, Մուրցիա նահանգներում
և Կաստիլիոն ու Մադրիդ քաղաքնե-
րում խօսերայն երեւալու մասին: Մադ-
րիդում յունիսի 14-ից խօսերայն 10
դիպուած է եղել և 2-ը մահով է վեր-
ջացել: Այս կառավարական յայտարա-
րութիւնը ձեռող աղբեղութիւն ունեցաւ
բորսայի վրայ: Հեւանդութիւններ լի-
ւը օր ըստ օրէ աճում է: Մուրցիայում
41 հեւանդութեան դէպք է յայտա-
հել և 21 էլ մահուան դէպք: Վա-
լենցիա նահանգում—92 հեւանդու-
թեան դէպք և 37 մահուան: Մի քա-
նի հեւանդութիւններ են պատահել
Ալրաստեում, Ալիկանտում և միւս քա-
ղաքներում: Ձը նախկին օրան, բռնկա-
կան հիգիենականութիւնները հաստատու-
մ են, որ հարաւային նահանգներում տը-
րապետող տարախոսիկ ակտը աւելի
ձահճային ջերմին է նմանվում, քան
առիական հնդկաւորն (խօսերայն): Խօ-
սերային յայտնի պատուաստումն օժիշկ
Ֆերրանի եղանակով արգելուած է կա-
ւարութիւնները:

Մադրիդի «Times» լրագրին
հաղորդում են, որ այնտեղ հնդկաւո-
րի գոյութեան մասին կառավարու-
թիւնից հրատարակուած պաշտօնական
յայտարարութիւնը ահազին խոսու-
թիւններ բարձրացրեց, Լսվում էին ա-
ղաղակներ և շփոթներ: Եւրոպեացի
սե զորակներ, ժանդարմների վերայ
շարքեր արձակուեցան, ֆուսի մարզիկ
կաշնաւորուած են, ամբողջ ցուե-
ցաւ: Թագաւորը պնդում է Մուրցիա և
այլ խօսերային տեղերը այցելել: մի-
նիստները խորհուրդ են տալիս մնալ
իւր տեղում:

ԲՈՒՄԲՈՒՆ «Standard» լրագրին հե-
ւազրում են, որ Չերիլի ձեղկաստանի
գործերի մինիստր նշանակուելու լուրը
շատ ակործանել տպաւորութիւն: գոր-
ծեց տեղական ազգաբնակչութեան վե-
րայ, որն մէջ լուրը Չերիլը ձեղկաս-
տանում իւր ձանապարհորդութեան
ժամանակ վայելում էր մեծ ժողովը-
ղականութիւն:

ՄԱՐԿԻՒՆ «Русский Купец» լրա-
գրին հեւազրում են, որ Թագաւորը
մեծեց Մադրիդի վաճառական դա-
սակարգի միջնորդութիւնը խօսերայ
յայտնուելու առթիւ: հրատարակուած
հրովարտակի խափանման մասին: Ներ-
քին գործերը մինիստրը յայտնեց պա-
տաւալում, որ նա թոյլ կը տայ մէ-
րարին խոսերայն պատուաստումը, հենց
որ բռնկական բաժանմունքը կը վաւե-
րացնի այդ միջոցը:

ԽԱՌՆ ԼՈՒԻԲԵՐ

Նրի տաւ ս ա ռ դ մ ա ռ դ ու ի ա լ
ց ն ե լ ը:—Արեւմտեան Ներքային սի-
րահարական քրոնիկոն լի է այնպիսի
օրինակներով, երբ սիրահար երկուս-
տաքը իմացնում է իւր սիրուհուն:
Աւելի հաղաւթաւոր է պատահում, երբ
երկուստաքը մարդու իմացնողը կինն
է հանգիստանում: Մի այնպիսի հա-

ղաւթաւոր դէպք տեղի ունեցաւ Փա-
րիզում: Օրերումս մի պարոն Լեֆէն
անունով երբ տուն էր վերադառնում,
յանկարծ ժուրդան ձեռնիքում նրա
վերայ յարձակվում են 4 տղամարդ և
աշխատում են կապել նրա բերանը:
Նրանցից մէկը կանից իւր ընկերներին,
«կառքը մօտեցաւ, շտապեցէ՛ք»: Լե-
ֆէնը, որ առաջ զինուորական ծա-
նայութեան մէջ էր եղել, խիստ կեր-
պով պաշտպանեց իրեն և կարողացաւ
յարձակողներին մէկն գլուխը վերա-
տրել: Նկան ոստիկանները և տարան
այս մարդկանց ոստիկանատուն, որտեղ
սրանք յայտնեցին, որ մի կին ժ. ազ-
գանուելով նրանց կաշառել է որ նրանք
պ. Լեֆէնին բռնեն ու բերեն նրա
բնակարանը: Լեֆէնը պատմեց այն
ժամանակ ոստիկանարանում, որ ինքը
ճանաչում է այդ կնոջը և սպառնա-
լիքներ էր անում նա որ զօրով իւր տուն
կը բէթէ: նա բարկացել էր, որ ուրիշ
վերայ է պակվում և ոչ թէ իրեն վե-
րայ, և երդուեց, որ նա նրան կըսպանէ,
եթէ նա ուրիշ վերայ կը պակուի:
Իրեւ ապացոյց նա ցոյց տուեց այս
կնոջ սպառնալիքներով լի նամակը:
Ոստիկանութիւնը կաշառաւորեց և տը-
կին ժ. Լե. և նրա մարդկներին:

ՀԻՄՆԻՍՏՈՒՆ ՀՆՈՒԱԳՈՒՎԱՆ ԳՈՐԾԱ-
ԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ
ՆՈՐ-ԴԱՐ-Ի ՀՆՈՒԱԳՈՐԵՐ:
18 յունիս:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Պետերբուրգի գոր-
ծատնտէրերը և գործարանա-
տէրերը խորհուրդ կազմելով որոշե-
ցին՝ բանտներին դժբաղդ դէպ-
քերից ապահովող դրամարկի կա-
նոնադրութեան մի նախադի-
կազմել, հրաւիրել բոլոր գործա-
տնտէրներին և գործարանատէրե-
րին այս գործում մասնակցելու
համար, և խնդրել ֆինանսների
մինիստրութիւնից մի գումար
վճուել սկզբնական մայր գումարի
կազմութեան համար:

ԴԻՐԶԴԻՆ. Այստեղ ապրող շատ
չխեր քաղաքացիներ ընկերավա-
րական գործերի համար:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Մինիստրների
մասնաժողովի որոշմամբ լուսինի
1-ին օրը, Բարձրագոյն հրամա-
րուած է՝ ներկայ տարում լրացու-
ցիւ աւելորդ հարկի վճարումների
ժամանակամիջոցը նշանակել հոկ-
տեմբերի 1-ը այն պայմանով, որ
պենիա (տոյժ) միայն այն անձինք-
ներից վերցնուի, որոնք չեն վճա-
րել այս հարկը իւր վերոյիշեալ
ժամանակին:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Այսօր Թագաւոր
Կայսեր և Թագուհու Կայսրուհու
ներկայութեամբ կայացաւ «Կայսր
Ալեքսանդր» զբահակիր նաւի հիմ-
նադրութիւնը, իսկ լիտոյ Գալեր-
նօի Օտարովկում նոյնպէս Նոյնին
Մեծութիւններին ներկայութեամբ
կայացաւ «Իրգա» անունով կորվետ
նաւի ծով թողնելը:

ԿԻՒՂ. Այսօր Իտալիայից
տեղ բերուեցաւ Դեմիդովի մա-
մինը:

ԲՆԼԳՐԱՒ. Կայսերութիւնը
որոշեց խիստ միջոցներ գործ դն-
աւազակութիւնը արմատախիլ ան-
լու, որ վերջին ժամանակ մեծ ծա-
ւալ է ստացել:

ԼՕՆԴՈՆ. Դարաստունը ընտրու-
ներին ուղղած իւր նամակու-
յայտում է, որ գեռ կը պաշ-
պանէ պահպանողական կարիքնա-
բայց թողնում է իւր նախկին
մտադրութիւնը քաղաքական ա-
պարեղից իսպառ հեռանալու, վս-
տքն զի անհրաժեշտ է համարու-
նպաստել ազատամիտ կուսակցու-
թեան լաղթութեանը:

ԲՈՒՄԲՈՒՆ. Սֆորսիայի ապ-
տամբութեան մասին տարածուած
լուրերը պաշտօնապէս հերքվու-
մ են:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. ԲՈՐՈՍԱՆ

Երէք տախտի քրտնաթէթը:
18 յունիս:
Լօնդօն 24½, 24¼ և 24¼
Համբուրգ 205½, 206½ և 205½
Փարիզ 254½
Պոլսի մարտի 8 ր. 20 կ. սակ.
Մաքս. կտրոններ
(կուպոն) 8 և 17 և սակ.
Լրժաթ. . . 1 և 29 և
Բորսային դիւ. 6 և 6½%
Պետակ. բանկի 5 տոմսեր.
1-ին շրջանի 99 ր. — սակ.
2-րդ և 97½ ր. 4. և
3-րդ և 97½ ր. 4. և
4-րդ և 97½ ր. 4. և
5-րդ և 97½ ր. 4. և
100 և 1000 արեւելեան փոխա-
ռութեան 5% տոմսեր.
1-ին շրջանի. 9½ ր. 4. և
2-րդ և 94½ ր. 4. և սակ.
3-րդ և 94 ր. 62 և 4. և սակ.
Տար. գում. 1-ին փոխ. 5%
տոմսեր. . . 224 ր. 4. և
2-րդ և 210½ ր. 4. և սակ.
5½% րենտեր. 102½ և
Ոսկէ րենտը . 170 ր. 12 և
Նոր կոնսոլ փոխ. 144½ ր. 4. և

ԽՈՐԱԳԵՐ-ՀՐԱՄԱՐԱԿԵՆՆԵՐ
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵՆՆԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

40 ԳԵՆՈՎԱԿՈ
Ս. ՍԻՈՒ և ԳՆԻՍ
(Ա. 2392.) 48—18